

ve kumlu topraklarda bazı aylarda haftada iki sulamaya kadar çıkabilmektedir. Sulama; yağmurlama, damlama, karık yöntemi veya tava yöntemlerinden biri ile yapılabilir.

İzmir kekiği yetiştiriciliğinde karşılaşılan en büyük problemlerden birisi yabancı otlarla mücadeledir. İlkbaharda zamanında mücadele edilmediğinde yabancı otlar kekikten daha önce gelişmekte, onun yararlandığı besin maddelerine ortak olarak ve gölgeleme yaparak hem kekik plantasyonunun daha zayıf büyümesine neden olmakta ve hem de kaliteyi bozmaktadır.

Hasat: İzmir kekiğinde hasat zamanı önemlidir. Yüksek yaprak verimi ve uçucu yağ oranı elde etmek için kekik plantasyonu %50 çiçeklendiğinde hasat edilmelidir. Hasat, toprak yüzeyinin 10-15 cm üzerinden kekiği elle veya makine ile biçerek yapılır.

İzmir kekiğinde bir yılda yapılacak biçim sayısı bitkinin yetiştirildiği ekolojiye ve bakım şartlarına bağlı olarak değişmektedir. Bu sayı Ege Bölgesinde bir üretim sezonunda üçe kadar çıkabilmektedir. Üç biçim yapıldığında birinci biçim Mayıs ayı ortalarında, ikinci biçim Temmuz sonu ve üçüncü biçim Ekim ayı ortalarında yapılmaktadır.

Kurutma: Baharat olarak tüketilen kekik yapraklarının, canlı yeşil renkte olması istenir. Yaprakta meydana gelebilecek kararmalar ve renk değişimi kaliteyi düşürmektedir. Kaliteli bir ürün elde etmek için kekiğin gölge bir yerde kurutulması, üst üste 30-40 cm'den daha kalın yığılması ve kızışmaya meydan vermeyecek şekilde ara sıra karıştırılması gerekmektedir.

Harman: Yukarıda açıklandığı gibi kurutulmuş kekiği pazarlayabilmek için sap ve yapraklarının birbirinden ayrılması gerekmektedir. Çok küçük alanlarda yapılan üretimlerde, genelde kekik bir yığın haline getirilir ve bu yığın bir sopa yardımı ile dövülür ve daha sonra bir elek yardımı ile sap ve yaprakları birbirinden ayrılır.

Büyük çaplı üretimlerde ise böyle bir uygulama hem zaman kaybına yol açar ve hem de ekonomik olmaz. Bu durumda buğday ve benzeri ürünleri saplarından ayırmaya yarayan harman makinesi veya biçerdöver gibi tarım makinelerinde; gerekli hava ve elek ayarları yapılarak, kekik yaprakları saplarından ayrılabilir.

Verim: Şimdiye kadar yapılan çalışmalar ışığında İzmir kekiğinden elde edilen kuru yaprak veriminin iyi tarla ve bakım koşullarında; dekara ortalama 400-500 kg arasında değiştiği, ancak bu verimin bakım şartları ve ekolojiye bağlı olarak 800 kg'a çıkabildiği gibi 100 kg'a kadar gerileyebileceği de bilinmektedir.

Tohumluk: Kekik üretimine kaliteli tohumluk ile başlamak son derece önemlidir. Yüksek kaliteli kekik tohumlarını ve her türlü teknik bilgiyi Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden temin edebilirsiniz.

Ürününüz bol, kazancınız bereketli olsun

T.C.
TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Çiftçi Broşürü No: 92

KEKİK TARIMI

Dr. Ali Osman Sarı ve Uzm. Bilgin Oğuz

P.K. 9 Menemen 35661 - İZMİR
Telefon: (232) 8461331 (5 Hat)
Faks: (232) 8461107
E-Posta: etae@aari.gov.tr
Web Sitesi: www.aari.gov.tr

© ETAE Matbaası 2002

Ülkemizden ihraç edilen kekik büyük oranda doğadan toplanmaktadır. Ancak doğadan toplanan materyal içerisinde her türlü ot karışabilmekte veya erken yapılan toplamalar nedeni ile kalite düşmektedir. Tarlada yetiştirilen kekikte ise, istenen kalite standartlarını elde etmek daha kolay olmaktadır. İstenen minimum uçucu yağ oranının oldukça üzerinde yağ içeren, içerisinde yabancı madde hiç olmayan veya çok az olan ürün elde edilebilmektedir. Bu da kekiğin işlenmesi sırasında ortaya çıkan işçilik ve işletme masraflarını büyük oranda düşürmektedir. Ülkemizden ihraç edilen kekik türleri içerisinde en büyük paya (tahminen %80) İzmir kekiği sahiptir.

İZMİR KEKİĞİ

İklim ve Toprak İstekleri: İzmir kekiği Akdeniz Bölgesinde yayılış gösterdiğinden Akdeniz iklimi görülen yerlerde en iyi gelişmeyi gösterir. Hemen hemen her tür toprakta yetişmekle beraber, en iyi gelişmeyi tınlı-killi alüvyal topraklarda göstermektedir. Kumlu topraklar bu bitkinin yetiştirilmesi için uygun olmayıp bu tür topraklarda yaz aylarında çok fazla miktarda sulama yapmak gerekmektedir.

Fideyle Yetiştirme: Fide ile kekik yetiştirmede ilk yapılacak işlerden birisi plantasyonu tesis etmede kullanacağımız fidelerin yetiştirileceği fideliklerin hazırlanmasıdır. Fidelik; eni 1 m, uzunluğu seçilen arazinin durumuna göre değişmekle beraber 10 m civarında; yerden yüksekliği de 20-25 cm olacak şekilde hazırlanmalı ve harç ile doldurulmalıdır. Fidelikler bastırılıp, fidelik yüzeyi düz, pürüzsüz bir hale getirilir. Daha sonra metre kareye 4 g tohum düşecek şekilde ekim yapılır. Tohumlar çok küçük olduğu için kum, kül, talaş veya benzeri bir madde ile karıştırılarak ekilir.

Daha sonra toprak bastırma tahtası ile tekrar bastırılır ve sıkıştırılır. Bastırma işlemi tamamlanınca fidelikler sulanır. Sulama süzğü ile ince bir şekilde yapılmalı, tohumların üzeri tazyikli su ile açtırılmamalıdır.

Eylül ayında ekilen tohumlardan yaklaşık 20 gün sonra fidelikler toprak yüzeyine çıkmakta ve soğuklar başlayana kadar belli bir büyüklüğe erişerek soğuklardan etkilenmemektedir.

Fideliklerde sürekli yapılması gerekli işlerden birisi sulamadır. Tohum ekiminden sonra

çimlenmeye kadar fidelik tavını kaybetmeyecek şekilde iki üç günde bir, gerekirse her gün sulanmalıdır. Fideciklerin toprak yüzeyine çıkışı başladıktan sonra sulama sayısı azaltılmalı, sıcak havalarda aşırı nem ile çökerten hastalığına neden olunmamalıdır.

Tarla Hazırlığı ve Fide Dikimi: Fide dikiminden önce sonbaharda tarla tavlı iken derince sürülmeli daha sonra fide dikim zamanı geldiğinde yüzlek bir sürüm daha yapılmalı, diskaro ve rotovator gibi aletlerle toprak ufulanmalıdır. Fidelikteki fideler 10-15 cm kadar büyüdüğünde de tarlaya şaşırtılmalıdır.

Fidelerin tarlaya dikimi, yağışlardan yararlanabilecek şekilde; mümkün olduğu kadar erken (Şubat-Mart aylarında) yapılmalıdır. Fideliklerin tarlaya dikimi tütün dikiminde kullanılan fide dikim makinesi gibi alet ekipmanla yapılabileceği gibi elle de yapılabilir.

Dikimde sıra arası mesafenin ayarlanmasında yabancı ot mücadelesinin elle veya makine ile yapılabilme olanakları göz önüne alınmalıdır. Dekarda 14-15 bin bitki olacak şekilde sıra arası ve üzeri mesafe ayarlanmalıdır. Örneğin 45 cm sıra arası ve 15 cm sıra üzeri olabilir. Dikimden sonra hemen can suyu verilmelidir.

Plantasyonun Bakımı : İzmir kekiğinin büyük çapta problemi olarak bilinen hastalık ve zararlısı yoktur. Bu nedenle yabancı ot kontrolü ve sulama dışında fazla bir bakım gerektirmeyen, kimyasal tarım ilacı uygulanmayan ve uygulanması tavsiye edilmeyen bir bitkidir.

İzmir kekiğinden yüksek verim elde etmek için bu bitkinin yaz aylarında ve özellikle her bir hasattan sonra sulanması gerekmektedir. Yapılacak sulama sayısı toprağın özelliğine bağlı olarak değişmekte